

ude i fremtiden, men præger allerede i disse år udviklingen indenfor en række industrier, som er karakteriseret ved et stort forbrug af friske råvarer.

På kortere sigt må affaldsmængderne reduceres ved at sikre, at samfundets ressourceudnyttelse gøres så effektiv som mulig. Det kan bl. a. ske ved at tilstræbe, at produkter og materialer genanvendes, og at de affaldsmængder, som ikke genanvendes, udnyttes til energiudvinding. Genanvendelse fremtræder på denne måde ikke som et mål i sig selv, men som et middel til at opnå forbedret miljøbeskyttelse og dermed også forbedret ressourceudnyttelse gennem en nedbringelse af affaldsmængderne.

IV. Problemer ved etablering af genanvendelses-kredsløb.

Det er karakteristisk for materialer, som indsamles til genanvendelse, at priserne ofte har svinget usædvanlig stærkt i forhold til konjunkturerne. Dette skyldes, at råvareforbruget traditionelt har været sikret ved at inddrage eller udskyde genanvendelige materialer i takt med svingninger i råvarepriserne. Disse forhold er en alvorlig hindring for etablering af permanente genanvendelses-kredsløb, idet de virksomheder, som indsamler og oparbejder genanvendelige materialer, på denne baggrund nødvendigvis må blive konjunkturfølsomme.

Disse forhold har især været mærkbare under de seneste års lavkonjunkturer, hvor f. eks. priserne på brugt papir har været helt i bund på grund af stagnerende eller faldende afsætning.

I princippet burde materialekredsløbene ud fra et miljøsynspunkt være tilrettelagt således, at man først og fremmest sikrede anvendelsen af de genanvendelige materialer og produkter fra affald og derefter i fornødent omfang supplerede med friske råvarer. Et sådan system vil imidlertid næppe blive tilvejebragt uden regulering eller muligvis økonomisk støtte fra det offentlige, bl. a. fordi udvinding af friske råvarer, produktion og afsætning af produkterne ofte er organiseret i store selskaber, som langt bedre kan styre markederne og modstå konjunktursvingninger end de traditionelt mindre »genanvendelsesfirmaer«.

Det har således kunnet konstateres, at de kommunale indsamlinger, som har fundet sted i de seneste år, f. eks. forsøget i Birkerød, ikke økonomisk har kunnet hvile i sig selv. Det er imidlertid fra et genanvendelsessynspunkt opmuntrende at konstatere, at man selv under økonomisk ugunstige vilkår kan opnå en så omfattende tilslutning fra

borgernes side til frivillige indsamlingsordninger. Hvis myndighederne via lovgivning sikrer, at genbrugsordninger fremover også vil kunne blive økonomisk acceptable for kommunerne, vil der kunne skabes yderligere motivation for borgernes deltagelse.

V. Hidtidige resultater.

På nogle genanvendelsesområder er der nået resultater. Det gælder således udviklingen af miljøpapir, dvs. tryk- og skrivepapir med indhold af returpapir, det retursystem for vinflasker, som er under forberedelse, samt anvendelse af slagger fra forbrændingsanlæg til konstruktionsmaterialer. Det kan også nævnes, at loven om beholdere til øl og mineralvand har medvirket til at fastholde anvendelsen af genbrugseballager til disse drikkevarer, og at loven om olie- og kemikalieaffald har sikret indsamling og dermed skabt basis for en vis genanvendelse af disse materialer. Det må også nævnes, at visse dele af dansk industri allerede nu er baserede på en ret høj grad af genanvendelse.

På en række områder kan man imidlertid konstatere, at den grad af genanvendelse, som synes ønskelig ud fra et samfundsmæssigt helhedssynspunkt, eksempelvis udnyttelse af halm til spånplader o. lign., genanvendelse af telefonbøger, indhold af returpapir i en række papirmaterialer etc., ikke er blevet realiseret.

Årsagerne hertil kan være forskellige. I visse tilfælde ville en øget genanvendelse gå imod enkelte af de implicerede parter økonomiske interesser. I andre tilfælde er der tale om en ny teknologi, som indebærer et vist element af udviklingsarbejde, og som derfor frembyder en økonomisk risiko, som ingen ønsker at løbe uden rimelig udsigt til, at resultaterne bliver anvendt.

I begge tilfælde er der behov for regulering, enten i form af lovgivning eller i form af økonomisk støtte, som kan medvirke til, at den ud fra et samfundsmæssigt synspunkt ønskelige, øgede grad af genanvendelse ikke blot konstateres, men også rent faktisk kan realiseres.

VI. Lovens indhold.

Da der i efteråret 1976 skulle indledes drøftelser om revisionen af miljøbeskyttelsesloven (lov nr. 372 af 13. juni 1973), stillede miljøstyrelsen forslag om en række bestemmelser, som gav ministeren mulighed for at fastsætte regler om bl. a. indhold af genanvendte materialer i forskellige produkter, om anvendelsen af bestemte emballagetyper, om